

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Brachot

SHIUR 7

Rabbi David Sedley

What is covered by the Brachot:

① Shulchan Aruch OC 206; 5

אין מברכין לא על אוכל ולא על משקה, עד שיביאוהו לפניו; ברוך ואחר כך הביאוהו לפניו, צריך לברך פעם אחרת; אבל מי שברך על פירות שלפניו ואחר כך הביאו לו יותר מאותו המין, או ממין אחר שברכתו כברכת הראשון, אינו צריך לברך. הגה: ושוב ליהדר לכתחלה להיות דעתו על כל מה שיביאו לו.

One should not make a bracha on any food or drink until it is brought before him. If a person made a bracha and then more food was brought before him, he must make another bracha. But if someone made a bracha on fruit that is eaten before the meal, and then was brought more of the same kind of food, or from a different kind with the same bracha, they do not need to make another bracha. [Rama: It is best l'chatchila to have intention for anything that will be brought during the meal.]

Intention to cover all the foods eaten

② Mishna Brura 206; 20

ואח"כ הביאו לו - היינו אפילו אחר שכבר אכל הראשונים. והנה מדברי הרמ"א דבסמוך משמע דהמחבר מיירי אפילו בשלא היה דעתו בהדיא על כל מה שיביאו רק שבירך על פירות אלו שהיו לפניו בסתמא ואמרינן דזה הוי כאלו אתני בפירוש שאם יביאו לו עוד שיאכל גם מהן משום שכן דרך האדם לכנוס מאכילה קטנה לגדולה אא"כ היה דעתו בהדיא שלא לאכול רק אלו הפירות שהם לפניו או שבעת שגמר אכילתו הוסכם בדעתו שלא לאכול עוד ואח"כ נמלך לאכול דבזה לכו"ע צריך לחזור ולברך:

More food was brought - Even after the first food has already been eaten. From the Rama's comments it seems that the Shulchan Aruch holds that even without specific intention to cover everything that will be eaten, but even if they made a bracha on fruit that was in front of them without any intention. In such a case we say that it is as if they made a specific condition that if any other food will be brought that he will eat it should be covered by the bracha. This is because it is normal for a person to go from eating a bit of one food to another. Unless they had specific intention that they are only going to eat this one food that is in front of them now, or if they finished eating and decided that they were not going to eat any more, and then changed their mind to continue eating, then according to everyone they must make another bracha.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Brachot

SHIUR 7

Rabbi David Sedley

3 Mishna Brura 206; 22

שברכתו וכו' - כמה אחרונים חולקים בדין זה וס"ל דדוקא באותו המין ממש הוא דפוטר בכרכתו בסתמא אף לאותן פירות שהביאו לו אחר אבל למין אחר לא מהני ברכתו בסתמא וצריך לברך ומ"מ אם הביאו לו המין האחר בעוד שלא כלה מין הראשון נראה שאין לברך כיון שהביאו לו בשעה שהיה עסוק עדיין באכילה וכן נראה להלכה. ויש מן האחרונים שכתבו עוד דאם קבע עצמו לאכילת הפירות אף שבירך בסתמא על הפירות שהיו לפניו והביאו לו מין אחר שכלה המין הראשון א"צ לחזור ולברך דכיון דקבע עצמו לאכילה אינו מסיח דעתו מזה:

That have the same bracha - many acharonim disagree with this Halacha, and hold that it is only covered by the bracha when it is the same kind of food. Only in that case it is covered by a bracha without specific intention, even for those foods that are brought later. But for different kinds of food the bracha does not help. Nevertheless, if the new food was brought to the table while the person was still eating the first food, it seems that one should not make a new bracha, since the new food came while eating the first food. There are also acharonim who hold that if a person sits down to eat a meal of fruits, even if they made a bracha without specific intention, and even if the first fruit was cleared off the table, they do not need to make another bracha, since they sat down to eat fruit, and they have not taken their mind off it.

4 Mishna Brura 206; 21

ממין אחר - ובלבד שיהיה ממין פירות דאם בירך על דגים והביאו לו שכר שהוא מין אחר לגמרי אף שברכותיהם שוות מ"מ אינם נפטרים בכרכתו בסתמא א"כ היה דעתו בהדיא לפטור אותם בהברכה או שהיו לפניו עכ"פ על השלחן בשעה שבירך:

Of a different kind of food - provided it is also a kind of fruit. But if a person made a bracha on fish, and then was served alcohol, which is an entirely different kind of food, even though they have the same bracha, one does not cover the other. This is unless the person had specific intention that one bracha should cover the other, or if they were both in front of the person when they made the bracha.

Guest relying on host

5 Biur Halacha 211; *ubilvad*

ואם אוכל אצל בעה"ב כיון דאתכא דבעה"ב סמיך הוי כאלו דעתו בפירוש לפטור כל מה שירצה בעה"ב ויביאו לו.

If someone is eating with a host, since they rely on the plate of the host, it is considered as if they have explicit intention that their brachot should cover anything that the host will bring them.

What is covered by Hamotzi?

6 Talmud Bavli Brachot 42b

ברך על הפת - פטר את הפרפרת, על הפרפרת - לא פטר את הפת

If someone makes a bracha on bread they cover the accompanying food. If they make a bracha on the accompanying food they don't cover the bread.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Brachot

SHIUR 7

Rabbi David Sedley

7 Talmud Bavli Brachot 41b

איתמר: הביאו לפנייהם תאנים וענבים בתוך הסעודה; אמר רב הונא: טעונים ברכה לפנייהם ואין טעונים ברכה לאחרייהם. וכן אמר רב נחמן: טעונים ברכה לפנייהם ואין טעונים ברכה לאחרייהם; ורב ששת אמר: טעונים ברכה בין לפנייהם בין לאחרייהם, שאין לך דבר שטעון ברכה לפניו ואין טעון ברכה לאחריו אלא פת הבאה בכסנין בלבד. ופליגא דרבי חייא, דאמר רבי חייא: פת פוטרת כל מיני מאכל, ויין פוטר כל מיני משקים. אמר רב פפא, הלכתא: דברים הבאים מחמת הסעודה בתוך הסעודה - אין טעונים ברכה לא לפנייהם ולא לאחרייהם, ושלא מחמת הסעודה בתוך הסעודה - טעונים ברכה לפנייהם ואין טעונים ברכה לאחרייהם; לאחר סעודה - טעונים ברכה בין לפנייהם בין לאחרייהם.

It was stated: If they brought dates and grapes out in the middle of a meal – Rav Chuna says they require a bracha before but not after. Rav Nachman also said they require a bracha before but not after. Rav Sheshet says they require a bracha before and after, because there is nothing which requires a bracha before which does not require a bracha after apart from *pat haba be-kisnin*. This argues with Rabbi Chiya, for Rabbi Chiya said: Bread covers every kind of food, and wine covers every kind of drink. Rav Papa said: The Halacha is that things which come because of the meal and during the meal do not require a bracha before or after. Things which come during the meal but not because of the meal require a bracha before, but not after. If they come after the meal they require a bracha both before and after.

8 Tosefot Brachot 41b

פי' ר"י דברים הבאים מחמת הסעודה בתוך הסעודה כלומר הרגילים לבא מחמת הסעודה בפת שרגילים לאכלן עם הפת כגון בשר ודגים וכל מיני קדרה והביאן בתוך הסעודה אין טעונים ברכה לפנייהם ולאחרייהם אפי' אכלן בתוך הסעודה בפני עצמן בלא פת דכיון דמשום פת הם באין הפת פוטרתן אבל דברים שאין דרכן לבא בתוך הסעודה כגון תמרים ורמונים ושאר כל פירות שאין רגילים ללפת בהן את הפת טעונים ברכה לפנייהן דכיון דלאו משום לפתן אתו אין הפת פוטרתן והיינו כר"ג וכרב הונא דלעיל דאמרי דטעונים ברכה לפנייהן ולא לאחרייהן.

The Ri explains that things which come because of the meal and during the meal means things which are normally served because of the meal with bread. This includes things that are normally eaten with bread, such as meat, fish and all kinds of cooked things. If they are brought during the meal they do not require a bracha before or after, even if you eat them during the meal by themselves and not with bread. Since they come because of the bread the bread covers them. But things which are not normally eaten during a meal with bread, such as dates, pomegranates or other fruits, which are not normally served with bread, require a bracha before. Since they don't come to accompany the bread the bread doesn't cover them. This is like Rav Nachman and Rav Huna's opinions above, who say that it requires a bracha before but not after.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Brachot

SHIUR 7

Rabbi David Sedley

9 Shulchan Aruch Orech Chaim 177: 1

דברים הבאים בתוך הסעודה, אם הם דברים הבאים מחמת הסעודה דהיינו דברים שדרך לקבוע סעודה עליהם ללפת בהם את הפת, כגון: בשר, ודגים, וביצים, וירקות, וגבינה, ודייסא ומיני מלוחים, אפי' אוכלם בלא פת אין טעונין ברכה לפניהם, דברכת המוציא פוטרתן; ולא לאחריהם, דברכת המזון פוטרתן; ואם הם דברים הבאים שלא מחמת הסעודה, דהיינו שאין דרך לקבוע סעודה עליהם ללפת בהם את הפת, כגון: תאנים וענבים וכל מיני פירות, אם אוכל אותם בלא פת, טעונין ברכה לפניהם דברכת המוציא אינה פוטרתן, דלאו מעיקר סעודה הם; ואינם טעונים ברכה לאחריהם, דכיון שבאו בתוך הסעודה בהמ"ז פוטרתם; ואם בתחלת אכילתו אכל הפירות (עם הפת) ובסוף אכל עמהם פת, אפילו אם בינתיים אכל מהם בלא פת, אינם טעונים ברכה אף לפניהם.

Things which are served during the meal – if they are things which come because of the meal, i.e. things which you normally make as the main part of the meal to accompany the bread, e.g. meat, fish, eggs, vegetables, cheese, oats and pickles, even if you eat them without bread they do not require a bracha. The bracha of *hamotzi* covers them before and *Birkat Hamazon* covers them after. Things which come not because of the meal, i.e. things which are not usually the main part of the meal eaten with bread, e.g. figs, grapes and all kinds of fruits, if you eat them without bread they require a bracha before, and the bracha of *hamotzi* does not cover them, because they are not the main part of the meal. But they do not require a bracha after because since they are part of the meal *Birkat Hamazon* covers them. If at the beginning and end of the meal you ate the fruit with bread, even if you ate fruit by itself in the middle, they do not require a bracha even before.

10 Mishna Brura 177: 4

כגון תאנים וכו' - וכן כל דבר שבא רק לקינוח ולא להשביע. ואפילו היו הפירות לפניו בשעה שבירך המוציא. ואפילו הם מבושלים ג"כ אין הפת פוטרתן כיון שאין שייכים לפת [אחרונים] ואפילו אם בישלו הפירות עם בשר משמע מכמה אחרונים דצריך לברך עליהם דאין הפירות נעשין טפילין להבשר והוא דלא כדעת הח"א שכתב דהפירות טפילין לגבי הבשר... ומסיים דלצאת ידי ספק כשרוצה לאכול צימע"ס מפירות מבושלים יקח תחלה איזה פרי חי ויברך עליה להוציא את זה ואם אין לו פרי חי יאכל תחלה וסוף עם פת ע"ש. ואין בכלל זה מה שמביאין מעט פירות מבושלין לקינוח סעודה [שקורין קאמפאט] דזה אין בא למזון כלל רק לקינוח סעודה וצריך ברכה:

Such as figs – or anything else which comes as dessert and not to fill you up. Even if the fruit was placed on the table when you said *hamotzi*. Even if they are cooked the bread doesn't cover them, since they are not eaten with bread. Even if the fruit was cooked with meat, it seems from some of the Acharonim that you must make a bracha on them, because the fruit doesn't become secondary to the meat. This is not like the opinion of the Chaye Adam who writes that bread are secondary to the meat.... To avoid being in a case of doubt if you want to eat tzimmes made of cooked fruit it is best to first take some raw fruit and make a bracha and have in mind to cover this as well. If there is no raw fruit available you should eat some tzimmes first with bread. This is not the same as cooked fruit for dessert, which is called compote, which doesn't come to fill you up at all and therefore requires a bracha.

Wine:

11 Shulchan Aruch Orech Chaim 174: 1

יין שבתוך הסעודה מברך עליו בורא פרי הגפן, ואין הפת פוטר.

Wine which comes during the meal requires *boreh pri hagafen* and is not covered by the bread.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Brachot

SHIUR 7

Rabbi David Sedley

Drinks at the end of the meal:

12 Shulchan Aruch Orech Chaim 174: 7

אם אין לו יין ושותה מים או שאר משקה, אין לברך עליהם דחשיבי כבאים מחמת הסעודה, לפי שאין דרך לאכול בלא שתייה; ואף יין לא היה צריך ברכה לפניו, אלא מפני שהוא חשוב קובע ברכה לעצמו; אבל מים או שאר משקים לא חשיבי, ואינם טעונים ברכה; ואפי' אם היה צמא קודם סעודה, כיון שלא רצה לשתות אז, כדי שלא יזיקו לו המים, נמצא כי שתיית המים בסבת הפת היא, ופת פוטרם.

If there is no wine and the person drinks water or other drinks, they do not require a bracha because they are considered as if they come as part of the meal, since it is not normal to eat without drinking. Even wine would not need a bracha before except that it is considered so important that the Rabbis gave it its own bracha. But water or other drinks are not important and don't require a bracha. Even if the person was thirsty before the meal, since they didn't want to drink then so that the water would not harm them, they are really drinking now because of the bread, and the bread covers it.

13 Mishna Brura 174: 39

ולענין י"ש יש אחרונים שכתבו דצריך ברכה בתוך הסעודה משום שאין שותין אותו מחמת צמאון האכילה כשאר משקין אבל המ"א כתב דבתוך הסעודה א"צ ברכה משום דאז בא לעורר תאות המאכל וחשיב גם זה מחמת הסעודה [וה"ה בפירות הבאים להמשך תאות האכילה כגון לימני"ש מלוחים או זית מליח או אוגערקע"ס מלוחים וכיו"ב ולא דמי לשאר פירות שבתוך הסעודה שצריך ברכה].... וכ"ז בתוך הסעודה אבל אם שותה את הי"ש אחר סעודתו דאז בודאי דעתו רק לעכל המזון לכו"ע צריך ברכה [אחרונים] מ"מ נ"ל דאם אכל מאכל שמן ולקח מעט י"ש להפיג השמנונית שבפיו אם רגיל בענין זה הוא בכלל טפל להאוכל וע"כ אף אם הוא אחר גמר סעודתו א"צ לברך. כתב הח"א דאם שותה אחר גמר סעודתו קאפ"ע הוא רק כדי לעכל המזון ולא דמי לשאר משקין וע"כ צריך לברך ברכה ראשונה ואינו מוכרח ונכון שיברך מתחלה על מעט צוקע"ר לפטור את הקאו"ע. וכל זה שייך רק לענין חול אבל בשבת ויו"ט בשחרית אין שייך כ"ז דהרי בודאי כבר קידש על הכוס וממ"נ אם קידש על היין הלא פוטר כל המשקין [ובאופן המבואר לעיל בסק"ג] ואם קידש על השכר וכיו"ב הלא מברך שהכל וממילא נפטר גם זה:

Regarding alcohol – some Acharonim wrote that it requires a bracha during the meal, since it is not drunk because of thirst from the food like other drinks. However the Magen Avraham writes that during the meal it does not require a bracha because it comes to awaken the appetite and is also considered because of the meal. This is also true of fruits which are served to awaken the appetite during the meal, for example salty lemons, olives or pickles and similar things. These are not like other fruits during the meal which do require a bracha.... All of this is when it is drunk during the meal, but if it is drunk after the meal it certainly requires a bracha because it is only coming to help digestion. Nevertheless if you ate something fatty and have a small amount of alcohol to get rid of the fat in your mouth – if this is what you normally do, it is considered secondary to the food and therefore doesn't require a bracha, even if it is after the end of the meal. The Chaye Adam writes that if you drink coffee after the meal it is only for digestion and is not the same as other drinks, and therefore does require a bracha before. It is not clear that he is correct, so it is best to first make a bracha on some sugar and have in mind to cover the coffee. All this only applies during the week, but on Shabbat and YomTov in the morning it doesn't apply because you have already made Kiddush – either on a cup of wine, which covers all the drinks or on alcohol which is the bracha of shehakol anyway.